МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «Менеджмент»
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан ФЕУ
Владислав КОРОЛЬКОВ

«__» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК17 «Економіка та фінанси підприємства»
(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування»
(назва освітньої програми (спеціалізації))

факультет Факультет економіки та управління
(найменування факультету)

мова навчання державна

2023 рік

Робоча програма ОК12 «Економіка та фінанси підприємства» для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 073 «Менеджмент»,
освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування».
(назва освітньої програми (спеціалізації))

«29» 08, 2023 року 31 с.

Розробники: Нечаєва І.А., доцент кафедри менеджменту, кандидат економічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Менеджменту

Протокол від «29» 08 2023 року № 1

Завідувач кафедри
Менеджменту
(найменування кафедри)

«29» серпня 2023 року _____ (Тетяна ПУЛІНА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління
(найменування факультету)

Протокол від «30» 08 2023 року № 43

«30» серпня 2023 року Голова _____ (Владислав КОРОЛЬКОВ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="4">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання</td><td colspan="2">заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 8,0</td><td>Галузь знань
<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
(шифр і назва)</td><td colspan="4"><u>Нормативна</u></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових модулів – 5</td><td rowspan="8">Спеціальність:
<u>073 «Менеджмент»</u>
(шифр і назва)</td><td colspan="4">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td colspan="4">2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Індивідуальне науково-дослідне завдання -

(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>4-й</td><td>3-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>28 год.</td><td>28 год.</td><td>6 год.</td><td>6 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 240 год.</td><td colspan="2">Практичні, семінарські</td><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>14 год.</td><td>14 год.</td><td>2 год.</td><td>2 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3 год.
самостійної роботи здобувачів вищої освіти – 6 год.</td><td rowspan="6">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
<u>бакалавр</u></td><td colspan="2">Самостійна робота</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>48 год.</td><td>78 год.</td><td>82 год.</td><td>112 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю</td><td colspan="2">Вид контролю</td></tr>
<tr><td>залік</td><td>екзамен</td><td>залік</td><td>екзамен</td></tr>
<tr><td colspan="2">Курсова робота</td><td colspan="2">Курсова робота</td></tr>
<tr><td></td><td>30 год.</td><td></td><td>30 год.</td></tr>
</table>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% / 65%.

для заочної форми навчання – 7% / 93%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Завданнями дисципліни є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з таких питань:

– підприємство, як суб'єкт господарювання та основні напрями його господарсько-фінансової діяльності (операційна, інвестиційна, інноваційна, фінансова);

– методологічні та методичні засади планування діяльності підприємства;

– формування програми виробництва та її реалізації, визначення виробничої потужності підприємства;

– визначення складових ресурсного потенціалу підприємства та шляхи його ефективного використання;

– теоретичні засади формування й використання трудових ресурсів підприємства та системи їх матеріального стимулювання; методичні підходи до їх аналізу та планування;

– теоретичні засади формування й використання майнових ресурсів (активів) підприємства; методичні підходи до їх аналізу та планування;

– теоретичні засади формування й використання фінансових ресурсів (капіталу) підприємства; методичні підходи до їх аналізу та планування;

– механізм формування економічних результатів господарсько-фінансової діяльності підприємства;

– оцінка ефективності господарської діяльності та пошук шляхів її підвищення;

– конкурентоспроможність підприємства та методи її оцінки;

– механізм розвитку підприємства, запобігання кризових явищ та банкрутства; забезпечення економічної безпеки підприємства.

Компетентності та програмні результати навчання.

Вивчення дисципліни спрямоване на формування компетентності та відповідних їм вмінь, якими мають володіти випускники галузі знань «Менеджмент організацій і адміністрування» освітнього рівня «бакалавр» після вивчення навчальної дисципліни «Економіка та фінанси підприємств»:

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту,

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Передумови для вивчення дисципліни Методична основа дисципліни "Економіка та фінанси підприємств" своєю основою має сучасні економічні теорії та концепції управління економікою та фінансами підприємницьких структур, досвід з теорії та практики функціонування суб'єктів господарювання, розробки провідних вчених, які адаптовані до реальних умов розвитку національної економіки.

Міждисциплінарні зв'язки: Пререквізітами та постреквізітами дисципліни «Економіка та фінанси підприємств» є дисципліни згідно структурно-логічної схеми підготовки здобувача вищої освіти.

Очікувані результати навчання:

ПР4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПР5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПР6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПР8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

ПР10. Уміти користуватися системою електронного документообігу.

ПР11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин

Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці

Підприємство як суб'єкт господарювання, його місце в системі ринкових відносин.

Зовнішнє середовище функціонування підприємства, його характеристика.

Державний регуляторний механізм діяльності підприємства. Пряме державне регулювання діяльності підприємства, економічні важелі регулювання.

Види підприємства та їх класифікація. Об'єднання підприємств.

Напрями та види діяльності підприємства.

Тема 2. Планування діяльності підприємства

Зміст та основні принципи планування діяльності підприємства. Поняття та види планів, систематизація планів підприємства.

Технологія планування діяльності підприємства.

Стратегічне планування діяльності підприємства.

Тактичне та оперативне планування.

Методи планування окремих показників господарсько-фінансової діяльності. Оцінка якості планів підприємства.

Змістовий модуль 2. Економічні основи виробничої діяльності підприємства

Тема 3. Економічна характеристика продукції підприємства

Загальна характеристика, систематизація та методи вимірювання продукції, що виробляє та реалізує підприємство.

Товарна політика підприємства і механізм її здійснення.

Формування асортименту товарів та управління ним.

Тема 4. Виробнича програма підприємства

Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства.

Інформаційне забезпечення обґрунтування виробничої програми підприємства.

Фактори, що визначають обсяги виробництва та реалізації продукції.

Ресурсне забезпечення виробничої програми підприємства.

Аналіз та планування обсягів реалізації продукції підприємства.

Оперативне виробниче планування обсягів, ритмічності виробництва та сезонності реалізації продукції.

Резерви зростання обсягів виробництва та реалізації продукції.

Тема 5. Виробнича потужність підприємства

Поняття виробничої потужності підприємства, його структурних підрозділів, окремих ланок, основного виду обладнання.

Фонд часу роботи обладнання та методика його визначення.

Системи і методи визначення потужності підприємства.

Динамічні показники виробничої потужності.

Фактори, що впливають на ефективність використання виробничої потужності. їх класифікація і характеристика.

Резерви зростання виробничої потужності підприємства.

Змістовий модуль 3. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства

Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства

Поняття та види економічних ресурсів.

Поняття потенціалу і ресурсного потенціалу підприємства.

Взаємозв’язок окремих елементів ресурсного потенціалу підприємства.

Чинники, що обумовлюють рівень використання ресурсного потенціалу.

Основні напрями підвищення ефективності ресурсного потенціалу підприємства.

Тема 7. Трудові ресурси підприємства

Трудові ресурси підприємства та характеристика їх видів.

Продуктивність праці робітників: поняття та методи оцінки.

Методи нормування витрат праці на підприємстві.

Форми мотивації праці робітників. Системи оплати праці та їх характеристика.

Тарифна система, її зміст, призначення та використання на підприємстві.

Безтарифна система, її зміст та умови використання. Сутність контрактної форми оплати праці.

Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності. Форми та системи преміювання на підприємстві. Соціальні виплати та пільги як стимулюючий фактор продуктивності.

Методичні інструменти аналізу чисельності та фонду оплати праці підприємства.

Тема 8. Майнові ресурси (активи) підприємства

Сутність активів підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення діяльності.

Поняття, склад та класифікація необоротних активів підприємства.

Сутність, класифікація та особливості відтворення основних засобів підприємства.

Методичні інструменти оцінки стану, руху та ефективності використання основних засобів підприємства.

Нематеріальні активи підприємства: сутність, класифікація, призначення, особливості формування та відтворення.

Довгострокові фінансові інвестицій підприємства: поняття, класифікація, методи оцінки.

Оборотні активи підприємства: економічна сутність та класифікація.

Тема 9. Фінансові ресурси (капітал підприємства)

Фінансові ресурси підприємства: сутність, склад, класифікація та джерела формування.

Капітал як складова ресурсів підприємства. Класифікація капіталу підприємства.

Власний капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмітні особливості.

Позиковий капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмітні особливості.

Поняття структури та вартості капіталу підприємства.

Методичні інструменти аналізу капіталу підприємства: поняття, завдання, етапи та основні методи.

Планування обсягу і структури капіталу підприємства: сутність, етапи та методи.

Резерви зростання капіталу підприємства.

Змістовий модуль 4. Економічні результати господарсько-фінансової діяльності підприємства

Тема 10. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції

Сутність понять витрати, поточні та капітальні витрати підприємства, виробнича собівартість продукції, послуг і робіт.

Класифікація поточних витрат. Особливості складу поточних витрат в окремих галузях економіки.

Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення.

Методичні інструменти аналізу поточних витрат підприємства.

Методи планування поточних витрат підприємства. Кошторис витрат виробництва: поняття, склад та методика складання.

Резерви раціоналізації поточних витрат підприємства.

Тема 11. Доходи та цінова політика підприємства

Доходи підприємства в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів підприємства.

Сутність, механізм формування доходів від операційної діяльності підприємства..

Цінова політика підприємства як фактор формування його доходів від реалізації продукції: сутність та етапи розроблення.

Методичні інструменти та послідовність аналізу доходів підприємства.

Планування доходів підприємства: поняття, завдання і послідовність.

Поняття та класифікація резервів зростання доходів підприємства.

Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства

Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства.

Сутність, функції та значення прибутку, джерела його утворення

Показники рентабельності підприємства та фактори, що їх визначають.

Методичні інструменти та послідовність аналізу прибутку підприємства.

Обґрунтування прибутку на плановий період: завдання та методичний інструментарій.

Резерви зростання прибутку підприємства: поняття, класифікація, методика оцінки.

Використання чистого прибутку підприємства.

Змістовий модуль 5. Інтегральна оцінка стану підприємства

Тема 13. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки

Поняття ефекту як результату діяльності підприємства, аналітичного показника і критерію оцінки діяльності підприємства. Види ефекту.

Ефективність діяльності підприємства: сутність та основні характеристики.

Особливості оцінки ефективності основних видів діяльності підприємства: операційної, інвестиційної та фінансової. Оцінка ефективності інвестиційних та інноваційних проектів підприємства.

Методи інтегральної оцінки ефективності діяльності підприємства.

Напрями підвищення ефективності діяльності підприємства.

Тема 14. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки

Поняття фінансово-майнового стану підприємства, мета і завдання його дослідження.

Поняття та методи оцінки фінансово-майнового стану підприємства

Сутність понять ліквідності та платоспроможності підприємства.

Сутність поняття фінансової стійкості підприємства.

Сутність рентабельності діяльності підприємства.

Комплексне оцінювання фінансово-майнового стану підприємства.

Інтегральна оцінка фінансово-майнового стану підприємства.

Послідовність етапів здійснення інтегральної оцінки фінансово-майнового стану підприємства.

Змістовий модуль 6. Розвиток підприємства та забезпечення його економічної безпеки

Тема 15. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку

Поняття «розвиток»; його роль, місце і значення в господарській діяльності. Основні форми розвитку підприємства.

Концепції розвитку підприємств.

Сутнісна характеристика та організаційні форми трансформації підприємств (організацій) та об'єднань.

Розробка і реалізація програми (бізнес-проекту) трансформації підприємств.

Тема 16. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність

Сутність і фази розгортання кризи.

Методичні підходи до визначення ймовірності кризи на підприємстві.

Цілі та форми санації. Відмітні особливості досудової та судової санації (фінансового оздоровлення). Зміст плану санації. Класифікація санаційних заходів.

Банкрутство підприємства як результат розвитку кризових явищ в його діяльності.

Загальна характеристика процесу ліквідації збанкрутілого суб'єкта господарювання.

Генезис формування та сучасне розуміння економічної безпеки підприємств, її місце і роль в системі управління підприємством.

Методи моніторингу економічної безпеки підприємства. Механізми забезпечення економічної безпеки підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						Кількість годин					
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин												
Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці	9,5	3	1,5			5	9,88	0,66	0,22			9
Тема 2. Планування діяльності підприємства	9,5	3	1,5			5	9,88	0,66	0,22			9
Разом за змістовим модулем 1	19	6	3			10	19,76	1,32	0,44			18

Змістовий модуль 2. Економічні основи виробничої діяльності підприємства												
Тема 3. Економічна характеристика продукції підприємства	9,5	3	1,5			5	9,88	0,66	0,22			9
Тема 4. Виробнича програма підприємства	10,5	3	1,5			6	9,88	0,66	0,22			9
Тема 5. Виробнича потужність підприємства	10,5	3	1,5			6	9,88	0,66	0,22			9
Разом за змістовим модулем 2	30,5	9	4,5			17	29,64	1,98	0,66			27
Змістовий модуль 3. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства												
Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства	9,5	3	1,5			5	9,88	0,66	0,22			9
Тема 7. Трудові ресурси підприємства	9,5	3	1,5			5	9,88	0,66	0,22			9
Тема 8. Майнові ресурси (активи) підприємства	12	4	2			6	10,92	0,69	0,23			10
Тема 9. Фінансові ресурси (капітал підприємства)	9,5	3	1,5			5	9,92	0,69	0,23			9
Разом за змістовим модулем 3	40,5	13	6,5			21	40,56	2,7	0,9			37
Перший підсумковий контроль (залік)	**90**	**28**	**14**			**48**	**90**	**6**	**2**			**82**
Змістовий модуль 4. Економічні результати господарсько-фінансової діяльності підприємства												
Тема 10. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	17	4	2			11	17,15	0,86	0,29			16
Тема 11. Доходи та цінова політика підприємства	17	4	2			11	17,15	0,86	0,29			16
Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства	17	4	2			11	17,15	0,86	0,29			16
Разом за змістовим модулем 4	51	12	6			33	51,45	2,58	0,87			48
Змістовий модуль 5. Інтегральна оцінка стану підприємства												
Тема 13. Ефективність діяльності та	17	4	2			11	17,15	0,86	0,29			16

методичні засади її оцінки												
Тема 14. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки	18	4	2			12	17,14	0,86	0,28			16
Разом за змістовим модулем 5	35	8	4			23	34,29	1,72	0,57			32
Змістовий модуль 6. Розвиток підприємства та забезпечення його економічної безпеки												
Тема 15. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку	17	4	2			11	17,13	0,85	0,28			16
Тема 16. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність	17	4	2			11	17,13	0,85	0,28			16
Разом за змістовим модулем 6	34	8	4			22	34,26	1,7	0,56			32
Другий підсумковий контроль (екзамен)	**150**	**28**	**14**		**30**	**78**	**120**	**6**	**2**		**30**	**112**
Усього годин	**240**	**56**	**28**		**30**	**126**	**240**	**12**	**4**		**30**	**194**

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці	1,5	0,22
2.	Тема 2. Планування діяльності підприємства	1,5	0,22
3.	Тема 3. Економічна характеристика продукції підприємства	1,5	0,22
4.	Тема 4. Виробнича програма підприємства	1,5	0,22
5.	Тема 5. Виробнича потужність підприємства	1,5	0,22
6.	Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства	1,5	0,22
7.	Тема 7. Трудові ресурси підприємства	1,5	0,22
8.	Тема 8. Майнові ресурси (активи) підприємства	2	0,23
9.	Тема 9. Фінансові ресурси (капітал підприємства)	2	0,23
10.	Тема 10. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	2	0,29
11.	Тема 11. Доходи та цінова політика підприємства	2	0,29
12.	Тема 12. Фінансові результати діяльності	2	0,29

	підприємства		
13.	Тема 13. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки	2	0,29
14.	Тема 14. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки	2	0,28
15.	Тема 15. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку	2	0,28
16.	Тема 16. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність	2	0,28
Разом		28	4

6. Теми практичних занять

-

7. Теми лабораторних занять

-

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача вищої освіти (СР) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються здобувачем вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СР є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Метою СР є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СР є такі:

– опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;

– вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;

– підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять та виконання домашніх завдань;

– систематика вивченого матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;

– виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, здійснення наукових досліджень з підготовкою доповіді на науковій конференції та/або публікацією статті (тез доповіді) у науковому збірнику, пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу, підготовка та проведення здобувачем вищої освіти на практичному занятті міні-лекції, складання словника по курсу, розробка тематичного кросворду, написання реферату за заданою тематикою тощо).

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов’язкові та вибіркові. До обов’язкових належать завдання, які здобувачі вищої освіти мають виконувати обов’язково впродовж вивчення даної дисципліни. Вибіркові включають альтернативні завдання, серед яких здобувач вищої освіти на власний розсуд обирає конкретні завдання з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	**Тема 1 Підприємство в соціально-орієнтованій ринковій економіці** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Назвіть основні економічні, організаційні та юридичні ознаки підприємств. 2. Від чого залежить вибір організаційно-правової форми підприємства? 3. Товариства: переваги та недоліки даної організаційно-правової форми підприємництва. 4. Визначити проблеми інтеграції українських підприємств у ринкових умовах. 5. Назвіть основні розрізнювальні особливості функціонування підприємства в різних економічних системах. 6. Розкрийте економічні особливості діяльності різних видів підприємств. 7. Що являє собою державне регулювання діяльності підприємства? Доведіть його доцільність або недоцільність у ринковій економіці. 8. Розкрийте механізм прямого державного регулювання діяльності підприємства. 9. Надайте характеристику непрямого регулювання діяльності підприємств державою. 10. Поясніть роль фінансів підприємства у структурі фінансових відносин суспільства. 11. Які економічні відносини підприємства належать до фінансових? Наведіть приклади. 12. Хто виконує фінансову роботу на підприємстві? Назвіть основні напрями діяльності фінансової служби підприємства. ІІІ. Дати відповідь на тестові питання ІУ. Виконати практичне завдання.	5	9
2	**Тема 2 Планування діяльності підприємства** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Сутність планування як функції управління (визначення функції планування, основні етапи). Класифікація планів організації за критеріями: широти охоплюваної сфери; часового горизонту планування; ступенем конкретизації. 2. Зміст поняття “мета” в управлінні й основні вимоги до правильно сформульованих цілей. Класифікація цілей організації. 3. Сутність концепції управління за цілями (МВО). Змістовна характеристика та послідовність етапів процесу управління за цілями. 4. Переваги і недоліки процесу управління за цілями (МВО). 5. Визначення поняття “стратегія”. Характеристика основних елементів стратегії та рівні стратегій організацій. 6. Логіка процесу формування стратегії організації (основні етапи процесу формування стратегії і їх послідовність). 7. Характеристика поняття “місія організації”, вимоги до змісту правильно сформульованої місії. 8. Характеристика зовнішнього і внутрішнього аналізу як етапів процесу формування стратегії (цілі аналізу; фактори, що оцінюються; основні результати; SWOT- аналіз). 9. Типи загальнокорпоративної стратегії. Варіанти	5	9

	загальнокорпоративної стратегії росту. 10. Сутність методу “пакетного менеджменту” як інструмента вибору загальнокорпоративної стратегії. Принципи матричної техніки з використанням критеріїв “темпи зростання ринку” – “частка продукції фірми в ринку”. 11. Характеристика стратегії контролю за витратами (принцип, на якому ґрунтується стратегія, практичні засоби реалізації, умови застосування). 12. Характеристика стратегії диференціації (принцип, на якому ґрунтується, перелік можливих унікальних властивостей продукції, умови ефективного застосування). 13. Характеристика стратегії фокусування (принцип, на якому ґрунтується, можливі варіанти реалізації). 14. Класифікація, склад і стисла характеристику основних типів і форм планів впровадження стратегії. 15. Вибір стратегії бізнесу (типові стратегії М. Портера). 16. Класифікація, склад і характеристика основних типів і форм планів впровадження стратегії. Ситуаційне планування. Фактори, що впливають на ефективність планування в організації. 17. Сутність прогнозування. Кількісні і якісні методи прогнозування. 18. Платіжна матриця та дерево рішень: сутність та цілі застосування. III. Дати відповідь на тестові питання.		
3	**Тема 3 Економічна характеристика продукції підприємства** I. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. II. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1.Що таке план виробництва продукції, його структура та показники? 2. Що таке виробнича програма, які вимірники обсягу продукції ви знаєте? 3.Що містить портфель замовлень підприємства? Який існує зв’язок між планом виробництва і портфелем замовлень? 4. Що таке державне замовлення та державний контракт і чи вигідні вони підприємствам? 5. Які особливості формування виробничої програми в ринкових умовах? 6. Що таке номенклатура і асортимент продукції? 7. Календарний розподіл виробничої програми. Яка його мета? 8. В чому сутність оптимізації виробничої програми? 9. Що таке товарна, валова, реалізована продукція? Як розраховуються ці показники? 10. Що таке чиста та умовно-чиста продукція? Як розраховується величина незавершеного виробництва? Що таке нормативна величина незавершеного виробництва? III. Дати відповідь на тестові питання.	5	9
4	**Тема 4 Виробнича програма підприємства** I. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. II. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Розкрийте поняття виробничої програми підприємства та правила її розробки. 2. Назвіть основні методи вимірювання виробничої програми підприємства. 3. Що характеризує коефіцієнт товарності та які процеси він допомагаю оцінити і проаналізувати ? 4. Поясніть необхідність обгрунтування виробничої програми ресурсами та виробничими потужностями.	6	9

	III. Дати відповідь на тестові питання IУ. Виконати практичне завдання У. Розв'язати задачі.		
5	**Тема 5 Виробнича потужність підприємства** I. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. II. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1.Що розуміють під виробничою потужністю підприємства? 2.Які фактори визначають виробничу потужність підприємства? 3.Які загальні методичні принципи визначення виробничої потужності різногалузевих підприємств? 4.Як розраховується виробнича потужність в однономенклатурному виробництві? 5.Як визичається виробнича потужність в серійному виробництві? 6.Як розраховується виробнича потужність в багатономенклатурному одиничному та дрібносерійному виробництві? 7.Як обґрунтовується виробнича програма потужністю підприємства в ринкових умовах? 8.Які показники використання виробничої потужності існують та як вони розраховуються? 9.Які ви знаєте шляхи поліпшення використання виробничої потужності? III. Дати відповідь на тестові питання IУ. Розв'язати задачі..	6	9
6	**Тема 6 Ресурсний потенціал підприємства. Трудові ресурси підприємства** I. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. II. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Поняття та види економічних ресурсів. 2. Поняття потенціалу і ресурсного потенціалу підприємства. Складові ресурсного потенціалу та їх взаємозв'язок. 3. Взаємозв'язок окремих елементів ресурсного потенціалу підприємства. Критерії оптимізації структури ресурсного потенціалу. 4. Чинники, що обумовлюють рівень використання ресурсного потенціалу. Основні напрями підвищення ефективності ресурсного потенціалу підприємства. 5. Трудові ресурси підприємства та характеристика їх видів. 6. Принципи і завдання формування трудових ресурсів в умовах ринкової економіки. Фактори, що впливають на формування трудових ресурсів. 7. Продуктивність праці робітників: поняття та методи оцінки. Фактори, що впливають на продуктивність праці та їх класифікація. Основні напрями підвищення продуктивності праці та ефективності трудових ресурсів підприємства. 8. Методи нормування витрат праці на підприємстві. 9. Форми мотивації праці робітників. Системи оплати праці та їх характеристика. 10. Тарифна система, її зміст, призначення та використання на підприємстві. 11. Мінімальна заробітна плата і фактори, що її визначають. Державне регулювання мінімальної заробітної плати і її вплив на рівень ставок та окладів окремих робітників. 12. Безтарифна система, її зміст та умови використання. Сутність контрактної форми оплати праці. 13. Форми додаткової заробітної плати, особливості їх застосування на підприємствах з різними формами власності. 14. Форми та системи преміювання на підприємстві. Соціальні виплати та пільги як стимулюючий фактор продуктивності. 15. Методичні інструменти аналізу чисельності та фонду оплати праці підприємства.	5	9

	16. Зміст плану з праці та порядок його розробки. 17. Обґрунтування потреби підприємства у трудових ресурсах. Штатний розклад, його призначення та порядок складання. 18. Методи планування фонду оплати праці. 18. Шляхи раціоналізації витрат у складі фонду оплати праці підприємства. ІІІ. Дати відповідь на тестові питання ІУ. Розв'язати задачі..		
7	**Тема 7 Майнові ресурси (активи) підприємства** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Сутність активів підприємства та їх місце в системі ресурсного забезпечення діяльності. Класифікація активів підприємства. Характеристики підприємства, що визначають особливості формування його активів. 2. Поняття, склад та класифікація необоротних активів підприємства. Особливості необоротних активів підприємства як складової його ресурсів. 3. Сутність, класифікація та особливості відтворення основних засобів підприємства. 4. Амортизація як інструмент відтворення основних засобів та джерело формування фінансових ресурсів: поняття, методи нарахування. 5. Методичні інструменти оцінки стану, руху та ефективності використання основних засобів підприємства. 6. Нематеріальні активи підприємства: сутність, класифікація, призначення, особливості формування та відтворення. 7. Довгострокові фінансові інвестицій підприємства: поняття, класифікація, методи оцінки. 8. Оборотні активи підприємства: економічна сутність та класифікація. Відмітні характеристики оборотних активів як складової ресурсів підприємства. 9. Поняття та особливості кругообігу оборотних активів підприємства. Сутність та методика оцінки виробничого, операційного і фінансового циклів підприємства. 10. Запаси як складова ресурсного забезпечення підприємства: сутність, класифікація, види вартості та методи оцінювання вибуття. 11. Дебіторська заборгованість підприємства як складова економічних ресурсів підприємства: сутність, склад, види вартості, призначення та класифікація. 12. Сутність і класифікація грошових активів підприємства та їх еквівалентів. Відмітні особливості грошових активів як складової майнових ресурсів підприємства. Особливості кругообігу грошових активів підприємства та інструменти його забезпечення. 13. Методичні інструменти аналізу активів підприємства. 14. Обґрунтування планового обсягу активів підприємства: завдання, етапи та методи. 15. Резерви прискорення оборотності активів підприємства. ІІІ. Дати відповідь на тестові питання ІУ. Розв'язати задачі..	6	10
8	**Тема 8 Фінансові ресурси (капітал підприємства)** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань 1. Фінансові ресурси підприємства: сутність, склад, класифікація та джерела формування. Місце фінансових ресурсів у складі ресурсів підприємства. 2. Кругообіг фінансових ресурсів підприємства в процесі формування його капіталу. 3. Капітал як складова ресурсів підприємства: характеристика сутності з позицій різних підходів та принципи його формування.	5	9

	Класифікація капіталу підприємства. 4. Власний капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмітні особливості. Особливості формування залежно від основних характеристик підприємства. 5. Позиковий капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції, відмітні особливості. Особливості формування залежно від основних характеристик підприємства. 6. Кредитування як механізм формування позикового капіталу підприємства: поняття, принципи, завдання. Особливості, форми та інструменти банківського і небанківського кредитування підприємства. 7. Поняття структури та вартості капіталу підприємства. Методичні підходи до оцінки ефекту фінансового важеля та середньозваженої вартості капіталу підприємства. 8. Методичні інструменти аналізу капіталу підприємства: поняття, завдання, етапи та основні методи. 9. Планування обсягу і структури капіталу підприємства: сутність, етапи та методи. 10. Резерви зростання капіталу підприємства. ІІІ. Дати відповідь на тестові питання ІУ. Розв'язати задачі..		
9	**Тема 9 Поточні витрати підприємства та собівартість продукції** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Сутність понять витрати, поточні та капітальні витрати підприємства, виробнича собівартість продукції, послуг і робіт. 2. Класифікація поточних витрат. Особливості складу поточних витрат в окремих галузях економіки. 3. Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення. 4. Поняття калькулювання продукції підприємства. Вибір калькуляційних одиниць. Калькулювання повних витрат на виробництво продукції та послуг. 5. Методи калькулювання собівартості. 6. Управління поточними витратами за системою «директ-костингу». 7. Методичні інструменти аналізу поточних витрат підприємства. 8. Зміст і механізм дій виробничого левериджу. 9. Фактори, що впливають на формування поточних витрат підприємства. Шляхи раціоналізації складу витрат підприємства. 10. Методи планування поточних витрат підприємства. Кошторис витрат виробництва: поняття, склад та методика складання. 11. Резерви раціоналізації поточних витрат підприємства. ІІІ. Дати відповідь на тестові питання ІУ. Розв'язати задачі..	9	12
10	**Тема 10. Доходи та цінова політика підприємства** І1. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Доходи підприємства в системі економічних показників його діяльності. Класифікація доходів підприємства. 2. Сутність, механізм формування доходів від операційної діяльності підприємства. 3. Цінова політика підприємства як фактор формування його доходів від реалізації продукції: сутність та етапи розроблення. 4. Методи ціноутворення. Напрями забезпечення ефективності цінової політики. 5. Методичні інструменти та послідовність аналізу доходів підприємства. 6. Планування доходів підприємства: поняття, завдання і послідовність. 7. Поняття та класифікація резервів зростання доходів підприємства.	11	16

	III. Дати відповідь на тестові питання IУ. Розв'язати задачі..		
11	**Тема 11 Фінансові результати діяльності підприємства** I. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. II. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Поняття, види та класифікація фінансових результатів діяльності підприємства. 2. Сутність, функції та значення прибутку, джерела його утворення. 3. Механізм формування чистого прибутку підприємства у взаємозв'язку з основними видами його діяльності. 4. Показники рентабельності підприємства та фактори, що їх визначають. 5. Методичні інструменти та послідовність аналізу прибутку підприємства. 6. Обґрунтування прибутку на плановий період: завдання та методичний інструментарій. 7. Резерви зростання прибутку підприємства: поняття, класифікація, методика оцінки. 8. Використання чистого прибутку підприємства. III. Дати відповідь на тестові питання IУ. Розв'язати задачі..	11	16
12	**Тема 12 Інтегральна оцінка стану підприємства** I. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. II. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Поняття ефекту як результату діяльності підприємства, аналітичного показника і критерію оцінки діяльності підприємства. Види ефекту. 2. Ефективність діяльності підприємства: сутність та основні характеристики. 3. Методичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства. Поняття та систематизація показників ефективності діяльності підприємства. 4. Особливості оцінки ефективності основних видів діяльності підприємства: операційної, інвестиційної та фінансової. 5. Оцінка ефективності інвестиційних та інноваційних проектів підприємства. 6. Методи інтегральної оцінки ефективності діяльності підприємства. 7. Напрями підвищення ефективності діяльності підприємства. III. Дати відповідь на тестові питання IУ. Розв'язати задачі.	11	16
13	**Тема 13 Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки** I. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. II. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Поняття фінансово-майнового стану підприємства, мета і завдання його дослідження. Основні елементи, що визначають фінансово-майновий стан підприємства. 2. Поняття та методи оцінки фінансово-майнового стану підприємства 3. Горизонтальний (трендовий) аналіз. Вертикальний (структурний) аналіз. Порівняльний (просторовий) аналіз. Аналіз фінансових коефіцієнтів (К-аналіз). Факторний аналіз. Експрес-метод діагностики фінансово-майнового стану. 4. Сутність понять ліквідності та платоспроможності підприємства. Показники оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства. 5. Сутність поняття фінансової стійкості підприємства. Класифікація фінансової стійкості підприємства. Показники оцінки фінансової стійкості підприємства. 6. Сутність рентабельності діяльності підприємства. Показники	11	16

	оцінки рентабельності діяльності підприємства 7. Показники оцінки ділової активності підприємства. 8. Комплексне оцінювання фінансово-майнового стану підприємства. 9. Інтегральна оцінка фінансово-майнового стану підприємства. ІІІ. Дати відповідь на тестові питання ІУ. Розв'язати задачі.		
14	**Тема 14 Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Поняття «розвиток»; його роль, місце і значення в господарській діяльності. Видова класифікація процесів розвитку. 2. Еволюційна та революційна концепції розвитку підприємств. Основні форми розвитку підприємства. 3. Концепції розвитку підприємств. Сучасні моделі розвитку підприємств. 4. Методичний інструментарій аналізу процесів розвитку на підприємстві. Особливості управління підприємством за кожною моделлю розвитку. 5. Сутнісна характеристика та організаційні форми трансформації підприємств (організацій) та об'єднань. 6. Розробка і реалізація програми (бізнес-проекту) трансформації підприємств. 7. Методичні підходи до визначення ефективності трансформації господарюючих суб'єктів. 8. Вітчизняний і зарубіжний досвід трансформації та реструктуризації підприємств. ІІІ. Дати відповідь на тестові питання ІУ. Виконати практичне завдання.	12	16
15	**Тема 15 Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу. ІІ. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Сутність і фази розгортання кризи. Фактори, що обумовлюють виникнення кризи. 2. Банкрутство підприємства як результат розвитку кризових явищ в його діяльності. Фінансово-економічні передумови та наслідки виникнення ситуації банкрутства. Види банкрутства підприємства. 3. Методичні підходи до визначення ймовірності кризи на підприємстві. 4. Інститут банкрутства: сутність, цілі та завдання. Процедура розгляду та прийняття рішення у справі про банкрутство підприємства. 5. Загальна характеристика процесу ліквідації збанкрутілого суб'єкта господарювання. 6. Цілі та форми санації. Відмітні особливості досудової та судової санації (фінансового оздоровлення). Зміст плану санації. Класифікація санаційних заходів. 7. Генезис формування та сучасне розуміння економічної безпеки підприємств, її місце і роль в системі управління підприємством. 8. Система показників економічної безпеки підприємства. Оцінювання рівня економічної безпеки підприємства. 9. Методи моніторингу економічної безпеки підприємства. Механізми забезпечення економічної безпеки підприємства. ІІІ. Дати відповідь на тестові питання ІУ. Виконати практичне завдання.	11	16
	Тема 16. **Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність** І. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу.	11	16

	II. Підготовка до виступу на семінарському занятті з наступних питань: 1. Сутність і фази розгортання кризи. 2. Методичні підходи до визначення ймовірності кризи на підприємстві. 3. Цілі та форми санації. Відмітні особливості досудової та судової санації (фінансового оздоровлення). Зміст плану санації. Класифікація санаційних заходів. 4. Банкрутство підприємства як результат розвитку кризових явищ в його діяльності. 5. Загальна характеристика процесу ліквідації збанкрутілого суб'єкта господарювання. 6. Генезис формування та сучасне розуміння економічної безпеки підприємств, її місце і роль в системі управління підприємством. 7. Методи моніторингу економічної безпеки підприємства. Механізми забезпечення економічної безпеки підприємства. III. Дати відповідь на тестові питання IУ. Виконати практичне завдання.		
	Разом	126	194

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальною формою навчання для здобувачів вищої освіти денної форми навчання є курсова робота; для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання – контрольна та курсова роботи.

Загальна кількість годин для виконання курсової роботи – 30 год. (1 кредит).

10. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

– розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;

– пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;

– бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;

– ілюстрація для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);

– практична робота – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;

– аналітичний метод – розділення цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;

– індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;

– дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;

– проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання,	Обов'язкові освітні компоненти, що	Методи навчання	Форми та методи оцінювання

	визначено му стандартом вищої освіти (або охоплює його)	забезпечують ПРН		
ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.		ОК 07 «Економіка та фінанси підприємства»	Лекція, презентація, практичні задачі, групові заняття, ділові ігри, кейси, стандартизовані тести, ситуаційні задачі, мозковий штурм та інші форми групової роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових конференціях; підготовка наукової статті.	Тестування, обговорення проблем; перевірка результатів виконання індивідуальних робіт, презентація, кейси; участь у дискусіях; виступи з доповідями; робота в проектних групах; участь у науковій конференції з публікацією тез доповідей; публікація наукової статті з науковим керівником.
ПР 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.			Групові заняття, ділові ігри, кейси, стандартизовані тести, ситуаційні задачі, мозковий штурм та інші форми групової роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових конференціях; підготовка наукової статті.	Усне опитування на лекційних та практичних заняттях, захист результатів самостійної роботи (домашнього завдання, індивідуального дослідницького завдання), аудиторне виконання завдань, письмовий поточний контроль, тестування, залік.
ПР 6. Виявляти навички пошуку,			Групові заняття, ділові	Тестування, обговорення

збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.			ігри, кейси, стандартизовані тести, ситуаційні задачі, мозковий штурм та інші форми групової роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових конференціях; підготовка наукової статті.	проблем; перевірка результатів виконання індивідуальних робіт, презентація, кейси; участь у дискусіях; виступи з доповідями; робота в проектних групах; участь у науковій конференції з публікацією тез доповідей; публікація наукової статті з науковим керівником.
ПР 8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.			Групові заняття, ділові ігри, кейси, стандартизовані тести, ситуаційні задачі, мозковий штурм та інші форми групової роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових конференціях; підготовка наукової статті.	Тестування, обговорення проблем; перевірка результатів виконання індивідуальних робіт, презентація, кейси; участь у дискусіях; виступи з доповідями; робота в проектних групах; участь у науковій конференції з публікацією тез доповідей; публікація наукової статті з науковим керівником.
ПР 10. Уміти користуватися системою електронного документообігу.			Групові заняття, ділові ігри, кейси, стандартизовані тести, ситуаційні задачі, мозковий	Усне опитування на лекційних та практичних заняттях, захист результатів самостійної роботи

			штурм та інші форми групової роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових конференціях; підготовка наукової статті.	(домашнього завдання, індивідуального дослідницького завдання), аудиторне виконання завдань, письмовий поточний контроль, тестування, залік.
ПР 11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції			Групові заняття, ділові ігри, кейси, стандартизовані тести, ситуаційні задачі, мозковий штурм та інші форми групової роботи, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових конференціях; підготовка наукової статті.	Тестування, обговорення проблем; перевірка результатів виконання індивідуальних робіт, презентація, кейси; участь у дискусіях; виступи з доповідями; робота в проектних групах; участь у науковій конференції з публікацією тез доповідей; публікація наукової статті з науковим керівником.

12.Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів з дисципліни «Економіка та фінанси підприємства», згідно Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»* є:

- залік / екзамен;
- поточне усне опитування;
- оцінка виконання практичних завдань;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Бєліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- курсова робота;
- оцінка виконання та захисту контрольної роботи (для заочної форми навчання)
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- підсумковий контроль у формі екзамену по екзаменаційних білетах.

13. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Економіка та фінанси підприємств» включає в себе вхідний, поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводиться ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях, захист домашнього завдання, аудиторне розв’язання завдань, тестування.

До основних завдань контролю знань належать:

– оцінювання рівня засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни;

– інформування здобувачів вищої освіти про якість їх роботи над вивченням дисципліни;

– мотивація здобувачів вищої освіти до систематичної активної роботи протягом семестру;

– аналіз успішності та вплив викладача на процес самостійної роботи здобувачів вищої освіти і ефективність навчального процесу в цілому.

Контроль дозволяє вимірювати й оцінювати здобуті здобувачами вищої освіти у процесі навчання знання, уміння та навички, тому він відіграє важливу роль у забезпеченні належного рівня підготовки фахівців.

Під час вивчення дисципліни “Економіка та фінанси підприємства» застосовується поточний модульний контроль знань здобувачів вищої освіти. Підсумкове (завершальне) оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється, згідно з встановленим у НУЗП порядком, за 100-бальною шкалою з урахуванням результатів поточного модульного контролю.

** Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. 41 с.

В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам’ятовування та розуміння програмного матеріалу набуття вміння і навичок конкретних розрахунків та обґрунтувань, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань дисципліни.

Поточний контроль здійснюється в двох формах:

– контроль систематичності та активності роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;

– модульний (проміжний) контроль.

У разі невиконання завдань поточного контролю з об’єктивних причин, здобувач вищої освіти має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття. Порядок такого контролю визначає викладач.

Об’єктом поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є:

– відвідування лекційних та семінарських занять;

– систематичність та активність роботи на семінарських і практичних заняттях;

– виконання обов’язкового завдання для самостійного опрацювання;

– виконання одного з вибіркових завдань для самостійного опрацювання;

– участь в конкурсах, конференціях та олімпіадах.

Контроль систематичності та активності роботи здобувача вищої освіти протягом семестру базується на оцінюванні активності та рівня знань здобувачів вищої освіти при обговоренні питань семінарських занять.

Модульний контроль здійснюється у формі контрольних робіт за окремими частинами дисципліни (модулями).

Підсумкове оцінювання знань. Загальна підсумкова оцінка знань з дисципліни складається з суми балів за результати поточного та модульного контролю. До залікової екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою.

Залік та екзамен проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором здобувача вищої освіти.

Кожен підсумковий контроль оцінюється за 100-бальною шкалою.

№ п/п	Поточна навчальна діяльність	**Кількість балів**								
		Робота на лекції	Активна участь у дискусії	Презентація	Практичні заняття			Контрольна робота	Індивідуальне завдання	Разом
					Присутність на прак. занятті	Опанування практичними навичками	Тестовий контроль			
1 підсумковий контроль (залік)										
1	Змістовий модуль 1 (2 лекц., 2 практ.)	**2**			**2**	**4**	**2**	**5**	**5**	**20**
	Тема 1.	1			1	2	1			5
	Тема 2.	1			1	2	1			5
	Контрольна робота							5		5
	Індивідуальне завдання								5	5
2	Змістовий модуль 2 (6 лекц., 6 практ.)	**6**			**3**	**6**	**3**	**5**	**5**	**28**
	Тема 3.	2			1	2	1			6
	Тема 4.	2			1	2	1			6
	Тема 5.	2			1	2	1			6
	Контрольна робота							5		5
	Індивідуальне завдання								5	5
3	Змістовий модуль 3 (10 лекц., 10 практ.)	**10**			**7**	**10**	**5**	**10**	**10**	**52**
	Тема 6.	2			1	2	1			6
	Тема 7.	2			2	2	1			7
	Тема 8.	3			2	3	1			9
	Тема 9	3			2	3	2			10
	Контрольна робота							10		10
	Індивідуальне завдання								10	10
	Разом	**18**			**12**	**20**	**10**	**20**	**20**	**100**
2 підсумковий контроль (екзамен)										
4	Змістовий модуль 4 (6 лекц., 6 практ.)	**6**			**6**	**10**	**6**	**10**	**10**	**48**
	Тема 10.	2			2	4	2			10
	Тема 11.	2			2	3	2			9
	Тема 12.	2			2	3	2			9
	Контрольна робота							10		10
	Індивідуальне завдання								10	10
5	Змістовий модуль 5	**8**			**8**	**12**	**4**	**10**	**10**	**52**

	(8 лекц., 8 практ.)									
	Тема 13.	2			2	3	1			8
	Тема 14.	2			2	3	1			8
	Тема 15.	2			2	3	1			8
	Тема 16.	2			2	3	1			8
	Контрольна робота							10		10
	Індивідуальне завдання								10	10
	Разом	14			14	**22**	**10**	**20**	**20**	**100**

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при поточному оцінюванні знань (екзамен)

1. Форма підсумкового контролю – залік

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Рубіжний контроль 1						
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Контрольна робота	
15	15	15	15	15	25	100

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Рубіжний контроль 2					
Т6	Т7	Т.8	Т.9	Контрольна робота	
20	20	20	20	20	100

2. Форма підсумкового контролю – іспит

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Рубіжний контроль 1					
Т10	Т11	Т12	Т13	Контрольна робота	
20	20	20	20	20	100

Поточне тестування та самостійна робота				Сума
Рубіжний контроль 2				
Т14	Т15	Т.16	Контрольна робота	
25	25	25	25	100

Т1, Т2 ... Т10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

14. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проведення семінарських та практичних занять з курсу «Економіка та фінанси підприємства» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки бакалавр галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальність 073 “Менеджмент” спеціалізація “Менеджмент організацій і адміністрування” / Укл. І.А. Нечаєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023, 118 с.

2. Методичні вказівки до виконання самостійної та індивідуальної роботи з курсу «Економіка та фінанси підприємства» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки бакалавр галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальність 073 “Менеджмент” спеціалізація “Менеджмент організацій і адміністрування” / Укл. І.А. Нечаєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023, 41 с.

3. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка та фінанси підприємства» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки бакалавр галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальність 073 “Менеджмент” спеціалізація “Менеджмент організацій і адміністрування” / Укл. І.А. Нечаєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023, 36 с.

4. Методичні вказівки для виконання контрольної роботи з дисципліни «Економіка та фінанси підприємства» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою підготовки бакалавр галузі знань 07 “Управління та адміністрування ”спеціальність 073 “Менеджмент” спеціалізація “Менеджмент організацій і адміністрування” / Укл. І.А. Нечаєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023, 40 с.

15. Рекомендована література

Основна

1. Економіка та фінанси підприємства: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійних програм «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент інвестицій та інновацій», «Менеджмент міжнародного бізнесу», «Логістика» першого бакалаврського рівня вищої освіти / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. О. В. Гук. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,44 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 166 с. – Назва з екрана.
2. Крикавський Є.В., Люльчак З.С. Економіка і фінанси підприємств: Навч.посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 696 с.
3. Величко В. В. Конспект лекцій з курсу «Економіка і фінанси підприємства» (для студентів денної та заочної форм навчання за напрямом підготовки 6.030601 – Менеджмент). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 152 с.
4. Петрович Й. М., Прокопишин-Рашкевич Л. М. Економіка і фінанси підприємства : підручник. Львів : «Магнолія 2006», 2014. 406 с.
5. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с. URL : http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/12571/1/ЕП-ПІДРУЧНИК%201%20файл.pdf

6. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

7. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. М.Бандурка, Є. В. Ковальов, М. А.Садиков, О. С. Маковоз; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.

8. Дмитрієв І. А., Шевченко І. Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків : ХНАДУ, 2018. 292 с.

9. Економіка підприємства: навч. посіб. / [І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, С. В. Сусліков, К. О. Тимофєєва] ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. «Харків. Політехн. ін-т». Харків: НТУ «ХПІ», 2016. 380 с.

10. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. Б. Юрченко, Р. С. Кравчук, І. Б. Запухляк, І. І. Василик. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. - 377 с.

11. Економіка підприємства. Теорія : навчальний посібник / В.І. Захарченко, М.М. Меркулов, О.В. Балахонова ; Міністерство освіти і науки України, Одеський національний політехнічний університет імені І. Мечникова, Одеський національний політехнічний університет, Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. Львів: Видавництво «Магнолія 2016», 2019. 323 с.

12. Економіка підприємства: навчальний посібник / укладачі: Н.В. Романченко, Т.В. Кожемякіна, К.В. Пічик ; Національний університет "Києво-Могилянська академія". Київ: НаУкма, 2018. 302 с

13. Мацибора В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В.І. Мацибора, В.К. Збарський, Т.В. Мацибора ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ. Каравелла, 2018. 319 с.

Додаткова

14. Гетьман О.О. Шаповал В.М. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 488 с.

15. Економіка підприємства: навчальний посібник / За ред.. А.В. Шегди. Київ : Знання, 2005. 431 с

16. Економіка підприємства: Підруч. / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. – 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : Вид-во КНЕУ, 2000. 528 с.

17. Манів З. О., Луцький І. М. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ : Знання, 2004. 580 с.

18. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. – Харків : Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. 208 с.

19. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. М.Бандурка, Є. В. Ковальов, М. А.Садиков, О. С. Маковоз; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.

20. Дмитрієв І. А., Шевченко І. Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків : ХНАДУ, 2018. 292 с.

21. Економіка підприємства: навч. посіб. / [І. М. Посохов, В. Г. Дюжев, С. В. Сусліков, К. О. Тимофєєва] ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. «Харків. Політехн. ін-т». Харків: НТУ «ХПІ», 2016. 380 с.

22. Лойко В.В., Макаровська Т.П. Економіка підприємства: навч. посібн. Київ: КНУТД, 2015. 267 с.

23. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40) http://lib.znau.edu.ua/jirbis2/images/phocagallery/2017/Pryklady_DSTU_8302_2015.pdf

24. Нечаєва І. А., Горлов Є. В. Удосконалення методики аналізу системи управління відтворюванням оборотного капіталу підприємства. *Держава та регіони.* Сер. Економіка та підприємництво. 2014. Вип. 6. С. 61-66.

25. Борисенко Е. Е., Нечаева И. А. Оценка эффективности управления ресурсами предприятия на основе построения динамического норматива. *Менеджмент в России и за рубежом*. Москва: ЗАО «Финпресс». 2014. №2. С.100-108.

26. Nechaeva I. A., Shostak M. D. Analysis of macro-economic influence on development of a small enterprise in Ukraine. *Економічний вісник Запорізького національного технічного університету*. 2017. № 2. С. 74 – 78.

27. Нечаєва, І. А. Управління продуктивністю праці з метою підвищення ефективності підприємства. *XIV Міжнародна конференція «Стратегія якості у промисловості і освіті»* (4-7 червня 2018 р., Варна, Болгарія): матеріали. у 2-х томах. Упорядники Хохлова Т.С., Ступак Ю.О. Дніпро-Варна, 2018. 396 с. С. 371-376.

28. Нечаєва І. Особливості прийняття управлінських рішень, їх оцінка та оцінювання в умовах кризи. *Економічний аналіз.* Тернопіль. 2019. Том 29. №1. С. 156-163.

29. Нечаєва І. А. Оцінка прозорості та відкритості комунального підприємства (установи, організації) як запорука ефективного використання місцевих фінансів і територіального розвитку. *Проблеми економіки*. 2020. №2. С. 265–273.https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-2-265-273

30. Нечаєва І.А., Оболадзе А.Н. Багатофакторна модель оцінки інвестиційної привабливості підприємства. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Серія «Економіка» №7(2), 2020. URL : https://doi.org/10.52566/msu-econ.7(2).2020.8-21/

31. Нечаєва І.А., Подакова Г.Ю. Управління персоналом як інструмент формування конкурентної позиції ЗВО. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. Серія «Економіка» №7(2), 2020. URL : DOI: 10.31339/2313-8114-2020-7(2)-40-49/

32. Нечаєва, І., & Дончик, Д. (2021). Використання технології «краватка-метелик» (Bowtie) в практиці оцінки ризиків. *Економіка та суспільство*, (33). URL : https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-51.

33. Nechayeva Iryna, Borysenko Olena, Onufriienko Nataliia (2021). “Using internet marketing tools in the management of educational projects for the development of human potential (education for adults)”. Roczniki Ekonomiczne

KPSW w Bydgoszczy Roczniki Ekonomiczne. Vol. 14. pp. 57-70, available at: http://kpsw.edu.pl/pobierz/wydawnictwo/re14/i_NECHAYEVA.pdf.

34. Iryna Nechayeva, Illia Dvoiakovskyi (2021). "The role and place of small businesses in the modern market of photo services". Roczniki Ekonomiczne KPSW w Bydgoszczy Roczniki Ekonomiczne. Vol. 14. pp. 71-82, available at: http://kpsw.edu.pl/pobierz/wydawnictwo/re14/i_NECHAYEVA_2.pdf.

35. Нечаєва І. А., Шитікова Л. В. . Інновації як інструмент антикризового управління підприємством. *Вісник Херсонського національного технічного університету*, 2022. № 4(83. С. 97-107. URL : http://kntu.net.ua/index.php/eng/content/download/103542/588815/file/Вісник%204%20(83).pdf.

16. Інформаційні ресурси

1. Ukrstat.org - публикация документов Государственной Службы Статистики Украины. URL: https://ukrstat.org/.

2. Державний комітет статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/.

3. Головне управління статистики у Запорізькій області. URL: http://www.zp.ukrstat.gov.ua/.

4. Господарський кодекс України. Закон України № 436-IV від 16.01.2003. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15.

5. Податковий кодекс України / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17.

6. Бюджетний кодекс України. Закон України № 2456-VI. URL: http://www.president.gov.ua/documents/12156.html.

7. http://ie.at.ua/ – науково-виробничий журнал «ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА»

8. http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Emp/texts.html – Збірник наукових праць «Економіка. Менеджмент. Підприємництво»

9. http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Menedzhment/texts.html – Збірник наукових праць «Менеджмент»

10. http://www.nbuv.gov.ua/portal/ – Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського

11. http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/eiu/texts.html – Науковий журнал «Економіка і управління»

12. http://www.management.com.ua